

Til ØU og BR

11-06-2010

**Notat om det Kgl. Teaters afrapportering til Københavns
Kommune – finansåret 2009**

Sagsnr.
2010-88255

Dokumentnr.
2010-396787

Baggrund

I perioden 2005-2008 har Københavns Kommune ydet et årligt driftstilskud til Det Kongelige Teaters nye operahus på ca. 40 mio. kr. (46 mio. kr. i 2010 priser). I samme periode har en samarbejdsaftale være gældende.

Sagsbehandler
Nicole Andersson

Baggrunden for samarbejdsaftalen og tilskuddet er Borgerrepræsentationens beslutning fra den 9. juni 2004 (BR 333/2004).

Det årlige tilskud er i 2009 og 2010 blevet udbetalt i forbindelse med vedtagelsen af Københavns Kommunes budget for det pågældende år.

Borgerrepræsentationen har således fået forelagt tilskuddet i forbindelse med behandlingen og vedtagelsen af budgettet for det pågældende år.

Udbetalingerne sker i overensstemmelse med Københavns Kommunes tilskudsregler samt Borgerrepræsentations beslutning fra den 9. juni 2004 (BR 333/2004).

2009 afrapporteringen

Det Kongelige Teater har forpligtet sig til at rapportere til Økonomiforvaltningen om, hvordan det går med at opfylde de målkrav, der følger med udbetaling af tilskuddet.

Målkravene omfatter følgende, af Borgerrepræsentationen, prioriterede indsatsområder:

- At det Kongelige Teater iværksætter særlige initiativer med henblik på at få nye etniske befolkningsgrupper til at benytte teatret.
- At det Kongelige Teater styrker indsatsen over for Københavns børn og unge.
- At der gennemføres operakoncerter mv. om sommeren i og ved operaen på Dokøen, herunder gratis forestillinger.

Det Kongelige Teaters afrapportering på de 3 indsatsområder ses i bilag 1.

Center for Økonomi

Rådhuset, 2. sal, 47
1599 København V

Telefon
3366 2262

Telefax
3366 7011

EAN nummer
5798009800206

www.kk.dk

Nye etniske befolkningsgrupper

Der er bl.a. opført skuespillet Forbrændt, hvis indhold er særligt relevant for målgruppen nydanskere. Skuespillet gennemførte 23 opførelser for i alt 9.478 tilskuere. Et andet skuespil, Fremtidens historie, blev produceret i nært samarbejde med asylcentret Sandholm, hvorfra sekvenser indgik i forestillingen. I forbindelse med opførelse af stykket blev der arrangeret arabisk undervisning med henblik på kulturudveksling mv. Skuespillet gennemførte 31 opførelser for i alt 3.100 tilskuere.

Københavns børn og unge

Der er blevet opført 35 skoleforestillinger af Fremtidens historie, Bygmester Solnes, Kong Ubu, 100 historier og 1 til, Don Quixote, Fyrtøjet, og Brøderne Løvehjerte – for i alt 10.393 skoleelever.

For de mindste børn er der blevet opført Bamse, nu balletter vi. Forestillingen blev opført af 15.117 børn og voksne fordelt på 17 opførelser.

For at styrke teatrets arrangementer over for børn og unge gennemfører det Kongelige Teater årligt en række understøttende foranstaltninger som f.eks. en kommunikationsindsats over for skoler og uddannelsesinstitutioner, herunder fastholdelse af lærernetværk og afholdelse af workshops.

Sommerkoncerter

I 2009 gennemførtes et større anlagt friluftsansøgning med gratis adgang ved Rosenborg Slot.

Derudover er der blevet afholdt 26 sommerarrangementer med især jazz og rock musik, bl.a. som den del af Copenhagen Jazzfestival, som teatret nu igennem flere år har haft et godt samarbejde med. I 2009 var arrangementerne koncentreret omkring Skuespilhuset og Gl. Scene.

Økonomiforvaltningens bemærkninger

Det er Økonomiforvaltningens vurdering, at det Kongelige Teater med afrapporteringen lever op til forudsætningerne i samarbejdsaftalen, idet aftalen baserer sig på bredt definerede målkrav.

Bilag

1. Det Kgl. Teatres afrapportering i forbindelse med Københavns Kommune i medfør af aftalen om byggeri af den Kgl. Opera – Finansåret 2009
2. Samarbejdsaftale med det Kgl. Teater

Bilag 1

Det Kgl. Teaters afrapportering i forbindelse med Københavns Kommunes tilskud i medfør af aftalen om byggeri af Den Kgl. Opera – Finansåret 2009

Resultatmål	Målsætninger	Opfølgning	Aktiviteter og succeskriterier	Periode	Resultat i 2009
I: Nydaniskere	At det lykkes at tiltrække nye publikumsgrupper, herunder at få nye etniske befolkningsgrupper til at benytte teatret.	Billet-/forestillingsstatistik Aktivitetsopfølgning	Fokus på nydaniskere ved forestillinger, der synes særlig relevant for nydaniskere. Gennemførelse af andre særlige projekter overfor nydaniskere.	2008- 2011	Der er i 2009 gennemført en række forestillinger, hvis indhold er særligt relevant for målgruppen nydaniskere. Skuespillet Forbrændt. 23 opførelser - 9.478 tilskuere. Skuespillet Fremtidens historie. 31 opførelser - 3.100 tilskuere Der er i 2009 gennemført og videreudviklet tiltag til nydaniskere. For nogle af disse vedkommende vil de opleve teatret for første gang. Fremtidens historie produceredes i nært samarbejde med asylcenteret Sandholm, hvorfra sekvenser indgik i forestillingen. Der blev arrangeret arabisk undervisning for danskere med henblik på kulturudveksling m.v. Det kan nævnes at omkostningerne til produktion og afvikling af værket Forbrændt (Skuespilhusets Store Scene) har udgjort 8,4 mio. kr. i 2009 ekskl. omkostninger til bygningsdrift og administration.
II: Københavns børn og unge	Det Kongelige Teaters indsats over for Københavns børn og unge skal fremover styrkes og koordineres med flere, bedre prioriterede aktiviteter og med aktiviteter, hvor formidlingen sigter mod aktiv involvering eksempelvis som pædagogiske erfaringer/ materialesamlinger, der kan knyttes direkte i skolernes og institutionens pædagogiske sammenhænge.	Aktivitetsopfølgning	Repertoireplanlægning samt fastholdelse af tidligere års kommunikationsindsats overfor skoler og uddannelsesinstitutioner, derudover afholdelse af workshops.	2008- 2011	Der er i 2009 gennemført en række forestillinger, hvis indhold er særligt relevant for målgruppen børn og unge. Forestillingerne dækker skuespil, opera og ballet og er opført på teatrets store scener såvel som de mindre, mere intime scener. På de mindre scener spillede bl.a. en række gæstespil for børn, hvor scenens intimitet går meget flot i spænd med forestillingens publikumpotentiale. 35 skoleforestillinger af Fremtidens historie, Bygmester Solnes, Kong Ubu, 100 historier og 1 til, Santiago, Don Quixote, Fyrtøjet, og Brødrene Løvehjerte - i alt 10.393 tilskuere. De nævnte forestillinger spillede derudover i det almindelige repertoire i alt 82 gange, totalt således 117 forestillinger af disse værker. Kommunikationsindsatsen ift. skoler og uddannelsesinstitutioner, herunder fastholdelse af lærernetværk og afholdelse af workshops er fastholdt på tidligere års niveau. Ud over disse skoleforestillinger udbød teatret dels disse titler som almindeligt åbne forestillinger, dels indeholdt repertoireto andre titler, ligeledes henvender sig til målgruppen af børn og unge. Til disse forestillinger kan børn og unge under 25 år købe rabatteret U25 billet (50% rabat). I 2009 er der solgt 29.521 U25 billetter. I alt over 40.000

Det Kgl. Teaters afrapportering i forbindelse med Københavns Kommunes tilskud i medfør af aftalen om byggeri af Den Kgl. Opera – Finansåret 2009

Resultatmål	Målsætninger	Opfølgning	Aktiviteter og succeskriterier	Periode	Resultat i 2009
					<p>børn og unge, heriblandt også nydanskere har overværet en af teatrets forestillinger i 2009 som effekt af skoleforestillinger og U25 billet med rabat..</p> <p>De mindre børn nød sammen med far og mor (eller bedsteforældre) <i>Bamse, nu baller vi</i>. Forestillingen blev overværet af 15.117 børn og voksne fordelt på 17 opførelser, og opførelserne af familieforestillingen <i>Nøddetrækkeren</i> i juletiden blev overværet af 23.535 tilskuere fordelt på 24 forestillinger.</p> <p>Hertil kommer børn og unge, der har købt fuldprisenbillet. Dette antal kendes ikke. Håbet er, at forestillingerne har fungeret som en øjenåbner og velkomst til den danske kulturverden - foruden på Det Kongelige Teater også andre teatre og kulturtilbud. Det være sig som nydanser jvf. ovenfor eller som født dansker.</p> <p>Som eksempel kan nævnes at omkostningerne til repremieren på Brødrene Løvehjerte (Operahuset, Store Scene) udgjorde 8,7 mio. kr. ekskl. omkostninger til bygningsdrift og administration, mens omkostningerne til repremieren på balletten Don Quixote udgjorde 13,9 mio. kr. ekskl. omkostninger til bygningsdrift og administration.</p>
III: Sommerkoncerter m.v.	At der gennemføres operakoncerter m.v. om sommeren i og ved operaen på Dokøen, herunder gratis forestillinger.	Aktivitetsopfølgning	Foruden aktiviteter i og ved operahuset gennemføres aktiviteter på andre lokaliteter i København.	2008- 2011	<p>Med nyskabelsen i 2009 af et stort anlagt friluftssarrangement med gratis adgang ved Rosenborg Slot er grundlaget skabt for at teatret med alle dets kunstneriske udtryksformer på sigt kan give København med dens multietniske præg i befolkningssammensætningen, byens turister og alle andre, der måtte ligge vejen forbri et gratis, uforpligtende førstehåndsindtryk af de mange facetter, der udgør kunstens udtryk. Dette på et kunstnerisk højt niveau under hensyntagen til de rammer begivenheden finder sted i. Ikke kun, men gerne med det resultat at gæsten vælger at besøge en af teatrets andre scener - eller for den sags skyld byens øvrige tilbud indenfor kulturlivet. Omkostningen til arrangementet, der er delvis sponsorfiancieret udgjorde 4,8 mio. kr.</p> <p>Placeringen af Skuespilhuset og Operahuset med kort afstand imellem på hver sin side af Københavns Havn giver nu unikke muligheder for at afholde koncerter og arrangementer med jazz, rock og andet i særdeles</p>

Det Kgl. Teaters afrapportering i forbindelse med Københavns Kommunes tilskud i medfør af aftalen om byggeri af Den Kgl. Opera – Finansåret 2009

Resultatmål	Målsætninger	Opfølgning	Aktiviteter og succeskriterier	Periode	Resultat i 2009
IV: Drift af Operaen	Københavns Kommune bidrager økonomisk til bygningsdriften af Operaen.	Budgetkontrol (B&P)	Udgifter til bygningsdrift af Operaen er indeholdt til teatrets samlede rapportering i årsrapporten, og yderligere specificeret i dette bilag.	2009	<p>attraktive omgivelser, det være sig både inden- som udendørs bl.a. under hensyntagen til arrangementets karakter ift. de vind- og vejrmæssige forhold, der især ved operahuset kræver særlig bevågenhed.. I 2009 er der afholdt 26 sommerarrangementer med især jazz og rock musik, bl.a. som den del af Copenhagen Jazzfestival, som teatret nu igennem flere år har haft et særdeles vellykket samarbejde med. I 2009 var arrangementerne koncentreret omkring Skuespilhuset og G1. Scene. Operaens (scene)tekniske installationer stod efter 5 år i brug overfor en grundig gennemgang og vedligeholdelse, hvilket kun kan ske i en længere sammenhængende periode udenfor sæsonen, hvorfor Operahuset i sommeren 2009 ikke kunne anvendes. Fra 2010 vil det igen være muligt at drage Operahusets ind i sommerens arrangementer.</p> <p>Det Kongelige Teaters driftsudgifter til Operaen udgjorde i 2009 43,4 mio. kr., hvoraf ejendomsskatterne udgjorde 15,7 mio. kr.</p>

Specifikation af driftsomkostninger Operaen

Driftsomkostninger operahuset 2009

	Mio. kr.
El, varme, vand	10,3
Rengøring, renovation m.v.	5,8
Ejendomsstat	15,7
Servicearbejder og vedligehold	4,2
Vedligehold scene	1,3
Driftpersonale og vagt	6,1
I alt	43,4

Borgerrepræsentationen

BESLUTNINGSPROTOKOL

fra Ordinært møde onsdag den 9. juni 2004

Nr. 59 BR 333/04. Tilskud til Operaen København

Indstilling om, at Borgerrepræsentationen yder Operaen København driftstilskud på 10,3 mio. kr. i 2004 og herefter årligt 40 mio. kr. på de i indstillingen beskrevne vilkår. Der anvises kasse­mæssig dækning på kontonummer 6.51.1 (økonomisk forvaltning).

(Økonomiudvalget)

Socialistisk Folkeparti stillede følgende ændringsforslag:

"Tilskuddet ydes kun frem til 2008, hvor samarbejdsaftalen med Det Kongelige Teater udløber."

Ændringsforslaget blev forkastet med 39 stemmer imod 14.

For stemte: F og Ø.

Imod stemte: A, B, C, D, O, V og V 2.

Indstillingen – som anbefalet af Økonomiudvalget – blev herefter godkendt med 35 stemmer imod 18.

For stemte: A, B, C, D, V og V 2.

Imod stemte: F, O og Ø.

Borgerrepræsentationen

DAGSORDEN

for Ordinært møde onsdag den 9. juni 2004

BR 333/04

Tilskud til Operaen København

Tilskud til Operaen København

Indstilling om, at Borgerrepræsentationen yder Operaen København driftstilskud på 10,3 mio. kr. i 2004 og herefter årligt 40 mio. kr. på de i indstillingen beskrevne vilkår. Der anvises kasse-mæssig dækning på kontonummer 6.51.1 (økonomisk forvaltning).

(Økonomiudvalget)

INDSTILLING

Økonomiforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget over for Borgerrepræsentationen indstiller:
at Borgerrepræsentationen yder Operaen København driftstilskud på 10,3 mio. kr. i 2004 og herefter årligt 40 mio. kr. på de i indstillingen beskrevne vilkår.

Økonomiudvalgets beslutning i mødet den 11. maj 2004

Udsat.

Økonomiudvalgets beslutning i mødet den 18. maj 2004

Udsat ved mødets start.

Økonomiudvalgets beslutning i mødet den 25. maj 2004

Udsat ved mødets start

Økonomiudvalgets beslutning i mødet den 8. juni 2004

F begærede afstemning om indstillingen.

For stemte 7 medlemmer: A, B, C, D og V

Imod stemte 4 medlemmer: F og Ø

1 medlem undlod: O

Indstillingen blev således anbefalet.

RESUME

Der er på baggrund af kommunens forhandlinger med Regeringen i juni 2003 om Københavns Kommunes økonomiske forhold afsat 10,3 mio. kr. i 2004 og herefter 40 mio. kr. årligt til at yde Det Kongelige Teaters ny operahus driftstilskud.

Det er en forudsætning for driftstilskuddene, at der i perioden 2004-2008 iværksættes en særlig indsats for at gøre den nye opera og operakunsten tilgængelig for hele den Københavnske befolkning.

Af de samlede driftstilskud ydes der via H.C. Andersen 2005 Fonden 5 mio. kr. i 2004 og 5 mio. kr. i 2005 til H.C. Andersen relaterede aktiviteter og gæstespil i Det Kongelige Teater, hvorfor det direkte driftstilskud til Operaen København fra Københavns Kommune er henholdsvis 5,3 mio. kr. i 2004 og 35 mio. kr. i 2005.

Der anvises kassemæssig dækning på Økonomiudvalgets bevilling Økonomisk forvaltning, drift, konto 6.51.1.

SAGSBESKRIVELSE

Der er i budgettet for 2004 samt overslagsårene 2005-2008 afsat midler til at yde Det Kongelige Teaters ny operahus et driftstilskud. Disse midler udmøntes med denne indstilling.

I forbindelse med forhandlingerne med Regeringen i juni 2003 om Københavns Kommunes økonomiske forhold tilkendegav Københavns Kommune, at ville afsætte 40 mio. kr. årligt i tilskud til Det Kongelige Teater ved operahusets ibrugtagning i 2005.

Det var oprindeligt forventet, at Det Kongelige Teater tager Operaen København i brug 1. januar 2005, men pga. af en fremskreden byggeproces forventes overdragelsen at finde sted 1. juli 2004 med forventet åbning af operahuset januar 2005.

Det fremgår af forhandlingsresultatet med Regeringen, at Københavns Kommune vil arbejde for sammen med staten at bidrage til start af Det Kongelige Teaters nye operahus i perioden fra overdragelsen af operahuset 1. juli 2004 og frem til åbningen af operahuset i januar 2005.

Københavns Kommunes yder således i 2004 et tilskud til Operaen København, som udmåles med udgangspunkt i kommunens andel af den samlede statslige og kommunale merbevilling til operahuset på 140 mio. kr. årligt fra åbningen af operahuset, dog maksimalt 10,3 mio. kr.

Det er en forudsætning for driftstilskuddet, at der i perioden 2004-2008 iværksættes en særlig

indsats for at gøre den nye opera og operakunsten tilgængelig for hele den Københavnske befolkning, herunder

- At Operaen København ved åbningen afholder særlige arrangementer for den Københavnske befolkning, arrangementer for skoleklasser, pensionistklubber, foreninger mv.
- At Det Kongelige Teater iværksætter særlige initiativer med henblik på at få nye etniske befolkningsgrupper til at benytte teateret.
- At Det Kongelige Teater styrker indsatsen overfor Københavns børn og unge.
- At der gennemføres operakoncerter mv. om sommeren i og ved operaen på Dokøen, herunder gratis forestillinger.

Det er endvidere en forudsætning for driftstilskuddet, at Det Kongelige Teater er indstillet på at samarbejde med Københavns Kommune om at medvirke til at udvikle og profilere København som Hovedstad, og at Københavns Kommune stilles på samme måde som andre, væsentlige bidragsydere til Det Kongelige Teater.

ØKONOMI

Der er i forlængelse af forhandlingsresultatet med Regeringen om Københavns Kommunes økonomi i budgettet for 2004 samt overslagsårene 2005-2008 afsat midler til at yde Det Kongelige Teaters ny operahus et driftstilskud.

Der er i 2004 afsat et driftstilskud på 10,3 mio. kr. som Københavns Kommunes bidrag til start af Operaen København i perioden fra overdragelsen af operahuset 1. juli 2004 og frem til åbningen af operahuset i januar 2005.

I perioden 2005-2008 yder Københavns Kommune Operaen København et årligt driftstilskud på 40 mio. kr., som gives under de i denne indstilling beskrevne forudsætninger.

En del af driftstilskuddet til Operaen København ydes via H.C. Andersen 2005 Fonden som tilskud til H.C. Andersen relaterede aktiviteter og gæstespil i Det Kongelige Teater. Af de samlede driftstilskud ydes der således via H.C. Andersen 2005 Fonden 5 mio. kr. i 2004 og 5 mio. kr. i 2005, hvorfor det direkte driftstilskud til Operaen København henholdsvis er 5,3 mio. kr. i 2004 og 35 mio. kr. i 2005. Aktiviteterne som medfinansieres via H.C. Andersen 2005 Fonden omfatter en H.C. Andersen ballet, en stor international musical samt en moderne H.C. Andersen opera.

For den resterende del af driftstilskuddet til Operaen København på 5,3 mio. kr. i 2004, 35 mio. kr. i 2005 og 40 mio. kr. i hvert af årene 2007 og 2008 anvises der kasse-mæssig dækning på Økonomiudvalgets bevilling Økonomisk forvaltning, drift, konto 6.51.1.

Driftstilskuddet på 5,3 mio. kr. i 2004 udbetales i 2 rater, mens det årlige driftstilskud i perioden

2005-2008 udbetales i 4 rater.

Det Kongelige Teater redegør årligt for tilskuddets anvendelse over for Københavns Kommune og har pligt til løbende at oplyse om væsentlige ændringer i forudsætningerne for modtagelse af tilskuddet. Det Kongelige Teater afgiver en samlet redegørelse for tilskuddets anvendelse umiddelbart efter udbetalingen af den sidste rate.

MILJØVURDERING

-

ANDRE KONSEKVENSER

-

HØRING

-

BILAG

1. Samarbejdsaftale mellem Københavns Kommune og Det Kongelige Teater.

Erik Jacobsen

/ Bjarne Winge

Samarbejdsaftale mellem København Kommune og Det Kongelige Teater

I forbindelse med ibrugtagningen af Det Kongelige Teaters ny Operahus yder Københavns Kommune et driftstilskud på 10,3 mio. kr. i 2004 og 40 mio. kr. i 2005 – 2008.

Heraf ydes 5 mio. kr. i 2004 og 5 mio. kr. i 2005 via H.C. Andersen Fonden som tilskud til H.C. Andersen relaterede aktiviteter og gæstespil i Det Kongelige Teater i sommeren 2005, herunder en H.C. Andersen ballet, en stor international musical samt en moderne H.C. Andersen opera af Elvis Costello.

Der er enighed mellem Det Kongelige Teater og Københavns Kommune om, at der i 4 års perioden iværksættes en særlig indsats for at gøre den nye opera og operakunsten tilgængelig for hele den Københavnske befolkning.

- Den ny opera afholder særlige arrangementer for den Københavnske befolkning, herunder arrangementer for pensionistklubber, foreninger mv.
- Det Kongelige Teater iværksætter i 2004 en større kvantitativ/kvalitativ analyse af sociale, kulturelle og psykologiske barrierer for nydanskernes brug af de etablerede kulturinstitutioner samt en efterfølgende kommunikationsindsats med henblik på at nedbryde fordomme og barrierer samt synliggøre institutionen som såvel arbejdsplads som kulturbryder.

Det er projektets målsætning, at der blandt såvel institutionens nye publikummer som nye medarbejdere vil være en repræsentation af nydanskere, der modsvarer befolkningssammensætningen i hovedstadsområdet. En kontrolmåling ultimo 2005 bør således afdække, hvorledes der blandt nye publikummer og nye medarbejdere (defineret som henholdsvis førstegangsbesøgene og nyansatte i perioden) er en repræsentation af nydanskere på ca. 5 pct.

- Det Kongelige Teaters indsats over for Københavns børn og unge skal fremover styrkes og koordineres – med flere, bedre prioriterede aktiviteter og med aktiviteter, hvor formidlingen sigter mod aktiv involvering eksempelvis som pædagogiske erfaringer/materialesamlinger, der kan benyttes direkte i skolernes og institutionernes pædagogiske sammenhænge.

Der vil konkret være tale om et samarbejde med det eksisterende børneteatermiljø, hvor såvel formidlingen som børnenes aktive deltagelse styrkes gennem bl.a. flere relevante forestillinger, skriftligt pædagogisk materiale, en hjemmeside rettet mod skoler, aktiviteter i værksteder og kostumeafdeling og før/efter-sessioner i særlige skolelokaler på teateret.

Arbejdet vil blive koordineret af en medarbejder, der rekrutteres med ansættelsesstart i oktober 2004.

- Der gennemføres operakoncerter mv. om sommeren i og ved operaen på Dokøen, herunder gratis forestillinger.

Det Kongelige Teater er i øvrigt indstillet på at samarbejde med Københavns Kommune om at medvirke til at udvikle og profilere København som Hovedstad.

Københavns Kommune stilles på samme måde som andre, væsentlige bidragsydere til Det Kongelige Teater.

Det Kongelige Teater afgiver en samlet redegørelse for tilskuddets anvendelse umiddelbart efter udbetalingen af den sidste rate i 2008.

København den /

Jens Kramer Mikkelsen
Overborgmester
Københavns Kommune

Mads Øvlisen
Bestyrelsesformand
Det Kongelige Teater